

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponta, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagyobb terjedelmű hirdetéseknek külön díjtétel van. A hirdetés minden napján 30 krajczár.
Kéziratok vissza nem adtnak.

A háború.

Bármiként tekintünk is a kérdést, mi a döntő körök eljárását a muszka készülődésekkel szemben nem tudjuk megérteni. Mi a lényege e kérdésnek?

Egyszerűen az, hogy az orosz kormány rendkívüli csapat-összpontosításokat eszközöl a monarchia közvetlen határain, olyan összpontosításokat, melyek ugy hasonlítanak egy ellenünk intézendő támadó háboru előkészületeihez, mint egyik tojás a másikhoz.

Az orosz kormány e piszkálódásaiból csak a vak nem látja, hogy azoknak mi a céljuk: támadó háborut indítani előbb-utóbb, talán pár hét, talán pár hónap múlva.

No már most mi lehet itt a feladat egy önérvényes és érdekeit kellően mérlegelni képes kormányra nézve?

Nagyon egyszerű. Kérdést kell intézni a készülődő szomszédtól a fenyegető csapat-összpontosítások célja felől. Meg kell kérdezni az orosz kormányt, hogy mivel tudja igazolni, vagy bár menteni azt az eljárást, hogy egy békeségségszomszédjának közvetlen határain száz meg száz ezer főnyi katonaságot helyez el s minden előkészületet megtesz egy esetleges támadásra.

Mar most a felelet vagy kitérő és kétértelmű lenne, vagy határozott és világos. Vagy azt válaszolná az orosz kormány, hogy a csapat-összpontosításokkal csak védelemre készülődik, csak határait akarja megerősíteni. Ez a felelet kézzelfoghatólag kiborít ajtó lenne, melynek küszöbén meg lehetne fogni az orosz kormányt, ha viszont a mi kormányunk határozottan kijelentené, hivatalos alakban, hogy Ausztria és Magyarország meg a legtovábbra sem gondol Oroszország megtámadására, következésképp absolute mi sem indokolja azt, hogy ő mireánk olyan fenyegető rendszabályokhoz folyamodjék. S ha Oroszország e loyális kijelentés dacára is folytatná készülődését: akkor egy erélyes kormány, mely fölisméri a helyzet következményeit, azonnal deklarálná a háborút.

Igenis: a háborút. S azt erélyesen azonnal meg is indítaná.

Bocsánatot kérünk, de az a tétovázó, habozó, féltékeny eláruló magatartás, melyet Bécsben e kritikus napokban kö-

vettek, sem a monarchia tekintélyét nem képes megóvni, sem a fészkelődő Oroszországra nem lehet imponáló. Az isten szerelmére: mit akarnak a bécsi döntézők körorok? A háborút kikerülni? Helyes. Minden áron kikerülni? Nem helyes. Mire vezet az, ha szemben a muszka készülődésekkel, mi is csak arra szorítokozunk, hogy néhány millió forint kibocsátásával szintén csak néhány száz katonánkat összpontosítsuk a galicziai határon?

Bizonyára sokaita végzetesebb következményekre. Ha oda állítjuk mi is a katonánkat a galicziai határokra, hogy farkasszemet nézzenek a muszka csapatokkal: akkor csak két lehetőség van.

Vagy megjijed az orosz s belátja, hogy mivelünk nem lehet tréfálni, mert készek vagyunk az ide dobott keztyüt fölvenni. Ez esetben visszavonja csapatait a mi határainktól s akkor mi is visszarendelhetjük bakainkat.

Am hát ha nem retten meg az orosz a mi csapatmozgalmainktól? Ugy-e bár, akkor mégis csak háborúra kerül a sor, melynek azonban meg lesz az a hátránya, hogy minél később következik be ez az időpont, tehát minél tovább néznének farkasszemet a két ellenségés fél csapatai egyetlen golyóváltás nélkül: annál inkább elgyöngyülének pénz zügyileg.

Tessék csak elképzelni, hogy 2-3 százezer katona élelmezése és mozgósítása is csak néhány hétig milyen rettenetes pénzbeli áldozatot követelne.

Eppen annyit, mintha tűzbe vinnék őket.

Sőt többet. Ezalatt az idő alatt ugy Ausztriában, mint Magyarországon a legnagyobb bizonytalanság érzete uralkodni kezd s e bizonytalanság lidércsulya alatt a két ország népeinek közgazdasági érdekei irtózatossá karnak szenvedni. Egy ilyen vértelen háboru közgazdaságilag talán még végzetesebb, mint ha a szembe állított hadak rövid idő alatt eldöntik a fegyverekhez appellált kérdést. Hiszen eddigelé még csak az első szelje érintett a háborunak, helyesebben a háboru lehetőségének és a pénzpiac már is óriási hullámlásba jött; a legszilidabb értékpapiroknak, az állam adóssági kötvényeinek árfolyama egy hét alatt rohamosan leszállott, pedig attól csak nem lehet tartanunk, hogy Ausztria és Magyarország, még egy szerencsétlenül

végzett hadjárat esetében is, kötelezettségének ne legyen képes eleget tenni! Hat még a magánvállalatok értékei! P. o. a legelső magyar takarékpénztár részvényei egy hét alatt éppen 300 frrtal csökkentek.

Hát az ilyen állapotot akarják permanenssé tenni Ausztria és Magyarország kormányai? És hát ha Oroszország, néhány heti vagy hónapi ijesztgetés után, visszavonja ugyan csapatait, miután jól ránt ijesztett és jól megfizettette velünk a vértelen háboru árát; de egy év múlva ismételné a komédiát? Quid tunc?

Hiszen kérem szeretettel így, tulajdonkép egy puskalövés nélkül, tönkre tehet bennünket az orosz. Lelőni nem fogja ugyan egyetlen bakánkat sem, de azt egy pár év alatt megtehetné ilyen taktikával, hogy egészen elvérezzük a mi pénzügyminiszterei. Ugy hogy midőn igazában a fegyver döntésre kerülne a sor, teljesen képtelenek lennénk az akcióra.

Talán csak nem ilyen politikára szánták el magukat Bécsben?

A helyzet. A bécsi tanácskozások pozitív eredményét két irányban lehet megjelölni. Egyik az, hogy katonai intézkedések fogantatók, a másik az, hogy csak oly összegek vételnek igénybe, melyeket a két állam pénzügyminiszterei egyelőre saját felelősségükre előlegezhetnek anélkül, hogy nagyobb hitelmevet válnék szükségessé. Mindkét eredmény azt mutatja tehát, hogy történelmileg valami, de egyik sem szól a mellett, hogy a monarchia elhatározó lépésre törekelt volna el magát — S így a hadi tanácskozások eredménye, annak dacára, hogy pénzről és katonai intézkedésekről van szó inkább békés, mint háborus jellegű. A benyomás, a mit ez az eredmény tesz olyan mintha döntő körök nem akarnák a háborút, de mintha nem emlénének bizonyosak a felől, hogy esetleg akarunk ellenére is, nem kényszerítetnek-e a háborúra? S ezért van, hogy oly határozatokat hoztak melyek főleg arra törekednek, hogy senkit ne provokáljanak, másrészt pedig mégis cselekedni készülnék valamit, nehogy váratlan meglepetés érhesse őket. S ez okozza, hogy a bécsi börze ma, a katonai tanácskozások után, haussat jelentett; ami arra vall, hogy a börze is bekés értelemben magyarazza a dolgok fejlődését. — De mi a

béke ára? ez a kérdés. S erre nézve most már valóban fontosságot nyer a Times-nak az a bécsi távirata, mely így szól: Mihelyt Nemetszország és Ausztria-Magyarország beleegyeznek Koburg Ferdinand hercegnek a bolgár trónra való eltávolításába, Oroszország hivatalosan kijelenti, hogy a további csapatösszpontosításokat beszünteti.

Bécs, decz. 19. Ma delután 1 órától 4-ig ő Felsőge elnökeleté alatt közös miniszteri konferencia volt, melyen Kálnoky gr., Bylandt gr., Kállay, Tisza, Orczy br., Fejérváry br., Taaffe gr., Danajewski és Welsersheim gr. miniszterek voltak jelen. — A be is fejezett tanácskozás tárgyat azon intézkedések képezték, melyeknek fogantatásában az orosz csapatmozdulatokkal szemben szükségesnek mutatkozik. Minthogy azonban az osztrák magyar monarchia mérvadó tényező — a mint ez különben is köztudomású — teljességgel nem követnek agresszív politikát, de a monarchia biztos és határozott védelmi tekintetében minden övintézkedés megtételére el van határozva, csupán aránylag csekély, kizárólag a beszerzések költségeinek fedezésére szükséges összegekről volt szó, melyek a két állam pénzügyminiszterei által egyelőre saját felelősségükre előlegezhetők lesznek, úgy, hogy a delegáció rendkívüli ülésszakának egybehívása szükségesnek nem tekintetett. — Oroszországnak határain közelében fogantatott feltűnő katonai intézkedései eddigéig, az Ausztria-Magyarország és Oroszország közt való diplomáciai közlekedésben egy irányban sem kepezték szellőztetés tárgyát s világos is, hogy külügyminiszteriumunk katonai ügyeket nem tehet diplomáciai fejtegetések tárgyává.

A Ruszki Invalid azon cselzatos előadásának megdöntése, mely előadás katonai erőknek a német, osztrák és orosz határterületeken való állítólagos diszlokációjáról szólt, merőben fölösleges minthogy ezen közlemények nemcsak a csapatok elosztását, hanem a min'eni elvétel ismeretese s nem is titkolandó vasutvonalak tekintetében is annyi flagrans helytelenséget foglalnak magukban, mi a min' helytelen és hitelt nem érdemlő azon állítás, mintha Ausztria-Magyarország, hozzá még oly időpontban, midőn a hadügyminiszter a meg-szavott rendkívüli hitelösszegeket nemcsak nem használta el, hanem még a delegációk is ezen hitelt megszüntetnek jeleztek: támadó tervekkel foglalkoznak. Felesleges hangsúlyozni, hogy a két állam kormányai által ezáltal engedélyezett hitekre nézve, annak idején később ki kell nyerni a delegációktól az indennitást. — Szőgyény oszályfőnök tegnap Lobanov orosz nagykövetnél ebédelt. Az itt időző magyar miniszterek ma Kálnoky gr. külügyminiszterhez voltak hivatalosak ebédre. Tisza Kálmán miniszterelnök este elutazott

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

REJTELMEK.

— Regény. —

Írta: SZALATNAY LÁSZLÓ. 13

IV.

A megcsalt nő

Czarnewski nejt minden áron, biztos helyre akarta küldeni, mert kastélya oly feltűnő hely volt, ugy bele esett a folytonos csatározás színhelye, hogy minden perczen lehetett felni a muszka megjelenésétől; igaz, hogy ez erdőfedte sziklás hegyektől körül-fogott hely inkább a kis csapatokban elő-előtűnő lengyel felkelőknek volt menhelye, mivel a muszka hadak e veszélyes erdei harcoktól óvakodtak.

A kastélyban mind a mellett hogy Czarnewskine minden lengyelt szivesen látott, — aránylag kevesen fordultak meg, követelni pedig egyáltalán nem követeltek semmit, miután az egyik vezéroké volt.

Czarnewskine határozottan kimondta férjének, hogy el nem távozik, ha csak a felkelés le nem győzetnék s férjének is menekülni kellene, — de különben is jobban biztosítva van itt mintha menekülni akarna.

E közben a felkelés vége felé járt, a lelkesült, de anyagi erővel nem bíró lengyelek már csak a hegyek közti védelemre szorítottak.

Czarnewski elfogyott kis csapatát birtokára vezette s itt akarta a végsőpást bevárni.

A Czarnewski kastély három oldalról hegyekkel körül vett sikon feküdt, kis falucska szélén.

A kastély tágas, kényelmes épület volt körül-fogva nagy kiterjedésű angol kerttel, hol a legdiszesebb növények mellett óriási tölgyszfak arnyalták be a kigyós utakat. — A kert kiterjedt csaknem a nem messze lévő hegyek aljág, nagyon kevés sík tér választá el attól.

Az itt elterülő hegyek szép erdőn kezdődtek, míg ha tovább mélyedtünk belé, a magasló hegyeken óriási sziklák, repedések s vízmosások álltak el utunkat, és csak nehezen lehetett felfelé haladni.

Itt e bércek között hol már csak a vándor vadász járt, vol egy kastély romja. A Czarnewskiak valamelyik őse építette ezt, kit talán valami bánata vagy különzsege a magány szépségébe hajtott. — A későbbi ivadékok elhanyagolták, s a csinos épület az idő romboló foga alatt lassanként rommá vált. — Csak mostani ura hozatott lakhatóvá benne egy kis szobát, hol vadászata közben néha pihenni szokott.

E romokból egy hosszú alagut ment a hegyen át, némely helyen a természet által alkotva, némely mesteri kezek által építve. Micséjja lehetett ez alagutnak? senki sem tudta. Talán arra számított a készítő, hogy valaha menekülési út lesz az keresztül a hegy alatt.

Midőn a lengyel felkelők csapatoként estek áldozatul a muszka hadaknak, a Czarnewski csapata hegyi uton menekült, mivel a vezér ösmerve ez utat, az üldöző muszka előtt a birtok körül fogó hegyek túlsó oldalán elterülő erdő sűrűjébe húzódtak, hol is a

sziklák között megleve e rejtett ut kezdetét, Czarnewski vezetése alatt a hegyek közt rejtve levő romkastélyig haladtak, hol a vezér ellátta őket élelmi szerekkel.

Innét jártak a felkelők portyázni, de rendes harcot nem fogadhattak el, mert már alig volt a csapat 50 fő.

Naponta rosszabb hírek érkeztek, a muszka volt ur mindenütt. Jött a hír a borzadalmas kegyetlenségekről, a gyalázatokról, vérengzésekről, melyek a lengyel foglyokat érték.

A kis csapat naponta levertébb, naponta elkeseredettebb lett.

Itt ugyan egy ideig biztosítva voltak a megtámadás, vagy inkább a megsemmisülés ellen, mert e tekervényes sziklabércek között a muszka nem igen mert behatolni, nem tudva minő ellentállásra akadhat. De a végzet nem késhegett soká.

Egy nap, midőn a lengyel csapat a romok között a vidék távolabb részére oszolt czirkálás végett, hogy híreket halljanak, egy nőt tartóztattak le, ki csak törve beszélt a lengyel nyelvet.

E nő egy nyomorult szekerem utazott kis fia gyermekkel, ki mintegy 5 éves lehetett. A nő maga fiatal szép sápadt teremtés volt, kinek halovány arcán a fájdalom erős barázdákat vont, ruházata finom elegáns, de viseltes volt.

A lengyelek nem tudva e nő magában utazását mire vélni, s mivel az nem tudta velük jól megérteni magát, — letartóztatták s magukkal vitték a hegyek közti romokhoz.

Czarnewski éppen a romok között volt. A nő látta, hogy a csapat vezérével áll szemben, francia nyelven szólalt meg.

— Könyörüljön uram, egy szerencsétlenségem.

— Szóljon asszonyom! — mondá a nemes, — mi balsors veté ide?

— Én, uram francia nő vagyok, nevem Champion Margit, elveszett becsületem rablóját kerestem, de a nyomorult elűzött, oh! Czarnewski légy átkozott!

— Megőrült ön, asszonyom?

— Uram!

— Czarnewski én vagyok!

— Ön?!

— Igen, én, nevem Czarnewski László.

— Én Czarnewski Szaniszlót atkozom.

— Ó testvérem.

— Ah! — sohajtott a nő, — bármit tesz is ön velem, atkozom őt, mert egy nyomorult aljas lény, s egyedüli vágyam; megbosszulni rajta magamat — Ezt tudtára adhatja.

— Asszonyom, — mondá szomoruan Czarnewski, — én nem tudom, mit vétett önnek fivérem, ha atkozza őt, okának kell lenni, én nem mondhatom meg az ön szavait, mert mi megszüntünk egymást ismerni, ő házám ellenével szövetezett, engem és családomat üldöz s akkor lenne boldog, ha már én megsemmisültem volna, mi, azt hiszem, nem soká meg lesz.

A nő bámulva hallgatta e szavakat.

Czarnewski az egyetlen ép szobába vezetette be s ételt, italt adottat a szép szomorú nőnek s kis fiának.

(Folyt. köv.)

Ujévi... Majolika... ENDRE... Főispánjától... 1888-ik évi január... 1000 forint... 500 forint javadal...

Budapestre, a hova öt Orczy br. és Fejérvári br. miniszterek holnap reggel követik.
Bécs, decz. 19. A Fremdenblatt holnap reggeli számában kommunikét közöl, mely szerint a tegnapi miniszteri értekezlet, melyek ma az ő Felsége a király elnöklété alatt tartott miniszteri tanácskozással befejezést nyertek, azon eredményre jutottak, hogy nem veendőek oly intézkedések fogantatva, melyek széleskörűvé tennék, hogy a delegációk legközelebb egybeüljenek.

Belföld. A pozsonyi táviró hivatalnál egy magán féltől eredt fontos katonai ügyet jelző táviratot nem vettek fel — Egerben ünnepélyt tartottak annak emlékére, hogy e török uralom alól 1687. decz. 17-én szabadult fel e város.

A költségvetés válogatásai. A pénzügyi bizottság ülésén megállapította jelentését az 1888 évi költségvetés felől. Az összes kiadások 345 016,847 frtot, az összes bevételek 326 747,731 frtot, a hiány 18 269,116 frtot tesz. Ez összegből levonandók azonban a mintegy 5 900,000 frtra tehető jövedelmek, melyek a most megszavazott adótörvényekből s a dohányregiben eszközözlendő adminisztratív intézkedések után várhatók, úgy, hogy a deficit ezek leszámlálásával 12 369,116 frtra csökken a mi a tavali előirányzott 22 024,794 frttal szemben igen jelentékeny apadás képvisel. Fölemlíti a jelentés, hogy a számszerű deficiten kívül még 12 460,589 frt lesz kölcsön-péből fedezendő, a mi a budgetben a törlesztési összegekre felveendő kölcsönkép szerepel. Az új adók várható jövedelmeit jövő év apr. 1-től így irányozza elő a jelentés: a fogyasztási adókból 2 700,000 frtot, a belyeg és illetékek jövedelméből 1 200,000 frtot, a dohánymonopoliumra vonatkozó törvények módosítása folytán 1 000,000 frtot, s adminisztratív intézkedések folytán a dohány regionél szintén 1 000 000 frtot.

Külföld. A pápa jubileuma alkalmából a bécsi nunciussal hetfőn nagy elfogadás volt, mely tegnap és ma folytatva lett. A fényes felvonulások sokan néztek. — A német trónörökös fátolyozott, de erősebb és érthetőbb hangon beszél. — A khar-kovi egyetemen a tanfolyamok a diak lázongások következtében belettek zárva.

KARCZOLATOK.

(Háború hírek — karácsony előtt)
Bizonnyára megszületett a Megváltó. De a háborúktól még sem váltott meg.

A kik azt hiszik, hogy valaha megjő a világbeke, azok számára, hagyta fenn üdvözítőnk azt a mondatát, hogy „boldogok az együgyűek!”
Mert mag — hisznek.

Az idők folyamában meghalt a Megváltó és megszületett a — váltó.

Az a hosszukás papiros, a mely alól nincsen megváltás. — Sem kiváltás annak a számára, a ki nem tudja beváltani.

És megszületett (kultiváltak is erősen) az a váltó, a melynek segítségével a vasutivonat sint cserél.

Ezt is kultiváltak, kivált a modern politikusok.

Keresztre feszítik a békét.

Közrefogják a két latrok (hadakozó monarchiák) és mi hasad meg?

A senki arcképe.

Írta: Flammorian Kamill.

A valóság néha valószínűtlen is lehet, mondja a költő. Learcsképezni valakit, a ki nem létezik — ez bizonyos tulságos melegségű vállalkozás lenne, ha már nem vitték volna véghez, még pedig oly egyszerű módon, hogy utána csinálhatják akárki. Egy csond ilyen arckép van előttem egy füzetkében, mely a mult heten jelent meg a párisi Gauthier-Villars cégnél.

Szerzője: B a t u t Artur különben nem tett egyebet, mint gyakorlatilag alkalmazta egy angol tudósak: Galtonnak régibb keletű találmányát, a mely mindmostanig csaknem ismeretlen maradt, alkalmasint ép valószínűtlen volta miatt. Pedig a dolog olyan kézzelfogható.

Mindnyájan tudjuk, hogy valamely fénykép elkészítéséhez bizonyos idő kell. Ez az idő hosszabb vagy rövidebb, a világosság ereje és az eljárás gyorsasága szerint. Mivel azonban a világosság és az eljárás ugyanazonosak, a kép — nyereséhez — szükséges idő is ugyanaz.

Tegyük föl, hogy egy vizitkártya alakú fotográfia fényképes lemasolásához hatvan másodperc kell. Ha a lemez hatvan másodperc helyett csak három másodpercig, vagyis a normális expozíció egyhuzsadaig tesszük ki a világosságnak, képnék nyomát sem látjuk rajta. Ha ezután a fotográf-kép elebe más tízenkilenc különböző, de ugyanolyan nagyságú képet állítunk, mindeniket három másodpercre, a husz kép közül egy sem hagy nyomot az érzékeny lemezen. De meglesznek a lemezen a husz kép közös vonásai, e közös vonások egymás fölébe rakodván huszszor három másodperc vagyis hatvan másodperc alatt, a mennyi a normális expozíció.

Az így nyert képről hiányzanak a faj-

A komédiát takaró függöny és a siró árva és özvegyek — szíve.

És micsoda kő az, a mely a feltámadni nem tudó békét visszanyomja a mélyesges sírba?

A fejedelmek, a kormányok köszive az, semmi egyéb.

Mikor ilyen hideg hó-vihar zug, azt hiszem mindig, hogy ez a czár had-üzene-e!

Milyen jó izü lehet a Gyergyó víze.

Mily fenségesen izzik a Kárpát füve

Máskülönbön hogy szeretné olyan nagyon a dóni kozák paripája?

A Megváltó ajánlotta az enyhe visszatörölásokat.
„Akitéged kedvel dobál, dobál vissza a kenyérrel.”

Mintha csak azt mondogta volna, hogy:

„Akitéged kancsukával üt, lödöl vissza — Manlicher puskával.”

Anyi a vén osztrák generális, hogy — mint Sámson a filiszteusokat — agyon verhetnek a muszkát a maguk alkápczájukkal.

A muszka haddal tör reánk, mi pedig — mint valami szerelmes vén szakácsné — virágszirmokat tepegetünk, mondogatván, hogy:

„Szeret, nem szeret...”

Mi fajhat annyira, mint Albrecht főherczeg urnak egy muszka-háboru?

Bizonnyára csak is — az első szerelmi csalódás.

Valamikor azt hirdette a zsoldár, hogy

„ma született a Megváltó!”

Most legfeljebb azt hirdethetné, hogy

ma született — egy köztársasági elnök.

Vagy talán még — az sem igazán.

Furcsa! A kiket megváltott a Jézus, most azok váltóval üttének agyon, mert nincs — krisztus.

Kivált a pénzügyminiszterek biznak az ilyen Krisztusban.

Hová is lennének nélküle — így háboru előtt?

Valjon Jézus Krisztus még ma is Jézus Krisztus?

Mikor Judás ma is csak Judás.

Péter ma is Péternek válik be, a mint a kakas harmadszor kukorikul.

És mivel Judás és Péter szívósabb életűek Jézusnál: csoda-e hogy ha valaki Tamás, az örökké Tamásnak marad?

Ha az Üdvözítő magyar miniszterelnök lenne, és kivérné a kufárokat a templom csarnokából: ugyan meddig tartana a — többsége?

tipust módosító egyéni különbségek és csakis az a titokzatos bélyeg marad meg, a mely az illető faj karakterisztikumát képezi. Ez nem többé a fotográfia szolgáló másoló munkája, hanem a felbontás és összetétel csodálatos műve

S a mi meglepő: a leirt módon nyert típus-arckép mindig szebb, mint a legcsinosabb is a közül a husz ábrázat közül, a melyből össze van téve: bár a kép családi hasonlósága mind a huszszal szembezőkő.

Ez az eljárás tehát nem egyéb, mint fotográfálás utján előállítani egy család, törzs vagy faj tipikus arcképet. Mindenki tudja, hogy az egyes nemzetek típusa, eltekintve az egyéni árnyalatoktól, többé-kevésbé élesen különbözik egymástól. — A francia ember típusa más, mint az angolé, megint más a németé, az olaszé, a spanyolé. Az etnografia rég megállapította már azokat a jellemző különbségeket.

E találmány révén a fényképezés bizonyos tekintetben helyettesítheti a művészi érteket. A fajokat jellemző általános, nagy, hatalmas vonásokat mindig felhasználta a művészet. A régi Egyiptom sziklasírjaiban talált falképeken nem egyik vagy másik oroszlán van leábrázolva, hanem oroszlán, egész fenségében, faja változatlan vonásaival. Vajjon a milói Vénus vagy a párisi Notre-Dame északi kapuja fölött a kő szűz, mert fejezik ki személynél arcukkal oly remekül a görög nő szépséget, illetőleg a 13-ik századbeli francia női szépséget? — Csakis azért, mert azok az ismeretlen nagy művészek, a kik e szobrokat márványba és terméskőbe vésték, koruk leg-szebb nőit névze, lelkükben elvégezték a felbontás és összetétel ama munkáját, melyet ma a fotográfálás teljesít.

Az olvasót bizonyosan érdekelni fogja, ha elmondok néhány szót magáról az eljárásról.

Egy pálma-ágot ejt le, Üdvözítőm,
A kardok, szuronyok közé,
Mielőtt a földet rémitőn
A népek vére öntözé!

Egy pálmadagat, melynek itt lenn,
Mélyesges volna gyökere,
S a melynek koronáját Isten
Nem dönténé, nem soha le!

Egy pálmadagat, melynek megvált
Ügy is szívünkbe ültetéd,
Hanem kikélni a hynak,
Fejedelmek sosem engedék!

Gili Balázs.

Ipartestület Debreczennek.

— Helyi érdekek! —

(I) Miután pesszimisták — kik mindenben a rossz megvalósulását állítják — epenséggel nem vagyunk, legyen szabad himnünk minden jóravalló eszme halhatatlanságában, — mert a történelem s a köz élet ezer meg ezer ténye bizonyítja azt, hogy a jó és nagy eszméknek lehet ugyan sorsa a Golgothára jutás, de nem végzetők ott végleg elenyészni. Van az eszméknek feltámadása, — van, kétségtelenül.

Debreczenben az ipartestület létesítésének eszméjét juttatta a földre, vagy meg nem értés s talán még más valami is — a Golgothára s milyen különös! magok az iparosok feszíteték fel azt a jó eszmét, mely nekik erőt, egységet s hatalmat biztosít!

Leszavazták! nem kell ipartestület! — Minek javajla az iparos előnyét a törvény? Azért sem kell.

Még nincs két éve, hogy az új ipartörvény IV. 122—148. §-ában előirt ipartestület érdekében úgy leszavaztatták egy hó a l a t t az iparosokat, hogy a szavazók többsége nem kívánta megalakítani azt.

De a mi értelmes és derek iparos osztályunk már kezdi belátni, hogy nem helyesen cselekedett s biztos tudomásunk van róla, hogy a hibát helyrehozni törekszik s az iparoskörben kívánja az eszmet feléleszteni és hozzálátni a megvalósításához. — Valóban ideje!

Az iparoskör elnökségehez a legközelebbi vál. gyűlése elé indítványt ad be több iparos, felkérve az elnökséget odahatni, hogy az iparhatóság nyilatkozatra hívja fel az iparosokat.

Remélhető, sőt biztosan hiszik, az érdekeltek, hogy a hatóság, engedve az iparosok óhajának és a törvény szellemének, nemcsak hogy gátot nem fog vetni az üdvös czélú törekvésnek, hanem minden eszközzel odahat, hogy a lehető legrövidebb idő alatt életbe lépjen az ipartestület, mert nagy szegény lenne, ha miniszteri parancsra kellene azt megtenni, a mire pedig már is nagy a kilátás a történetek után.

Nem illenek bevárni a „parancsot” s bizony nagyon sajnós, hogy erőszakolni kell még most is, mert a megalakulás most már nagyon könnyen mehet.

Erre névze csak is az kell, hogy egy rövid határ idő tűzessék ki, például a felhívás napjától számítandó 3—4-ik nap s ekkor szavazzanak az érdekeltek, még pepig nem egy hó, de csakis egy nap alatt, ne hogy valaki azt vethesse derék és értelmes iparosaink szemére, hogy magokat tudja a jó ég mi-féle ellenvetésekkel hagyták befolyásoltatni. És ha a szavazók 1/2-a d r e s z e az alakulás mellett van, akkor a miniszteri rendelet utasítása szerint ki kell

mondani, hogy Debreczenben megalakult az ipar-testület.

Hogy ez befog következni, azt biztosítja városunk iparasainak józan értelme és az önmagok iránti kötelesség érzete s a hatóság ö n z e t l e n buzgalma.

De hát minő ellenvetés lehet az ipartestület ellen?

Az, hogy egyes jelentékeny vagyonu társulat feltli a vagyont, melynek a megalakulás esetén be kell olvadnia a testületi vagyonba!

Nos? s ha ez megtörténik, el van az veszve? Nincs! Mert pl a csizmadia társulat, melynek nem csak nagy vagyona, de sok tagja is van nem hivatva van-e v e z e r s z e r e p r e s nem tudják-e a testület élére állítani saját társukat, pl. Nagy Gabort, a társulat mostani elnökét?

Az ő vagyonukat nem fenyegeti veszély... mer az külön, függetlenül fog kezelteni.

Erről meg van győződve a csizmadia társulat több tagja s hívei lettek a testület alakításának s remélhető, hogy a többiek is átlátva az ügy igazságát, jóságát és jelentékenységét a jövőre névze önérdelkeik való-sítását előmozdítják és nem gátolják.

Es nem rejlik-e hatalmas erő az egyesülésben?

De igen! S hallottak is sokan olyan hangokat, hogy nem szeretnék iparosokat egy erős tömör önczélokat jól felfogó, annak érdekében hatni tudó testületben látni.

Ez annyira hihetetlenül hangzik még ma, hogy szinte áttalunk vele foglalkozni.

Az, hogy nem találunk egy buzgó elnököt, — a nevet se ges.

Debreczenben van legkevesebb 10—15 arra való, derek iparos kik közül 2—3-ra okvetlenül lehet számítani, — s meglehető alakitani egy a választmányt, hogy az iparosok ügye csak emelkedni és nem hanyatlani fog.

Egy iparos.

HELYI HIREK.

Nincs jégpálya!

Kiát verik már a jégpályát
S ah — a jeget nem találják!
Szörnyű kár,
Igy sohajt sok ifju pár.

És j e g ü n k ha nincs is ottan,
Szent Halitax — légy nyugodtan,
Jégre men
Anélkül is anyyi lény!

A számár, ha jó a dolga,
Hosszu fülét jégre tolja,
Tánczra kel
És tört lábbal hasal el.

Bankkal, vad repertoárral,
Paktumos rossz tiszti karral,
Rendkívül
Jégre mentünk — jég nélkül!

Vagy elbukni minék a jég?
Nőnek elsiklani mindég
Mójában,
Férjnek — politikában.

Vagy a dusnak szíve, lelke
Nincsen örök jéggel fedve?
S a leány
Szíve felolvadna tán?

Kiadó, ha kell előleg,
Író — ha pénzt kérnek tőled,
S főgyész
Ha Weinberg e-ügyre néz!

hanem alkalmas nagyérdéku tudományos kísérletekre is. Micsoda szolgálatakat tehet például az etnografának! Odarögzíthetők általa az érzékeny lemezre valamely faj legfőbb jellemző vonásai. Batut több mint száz kilométerre a Pirénektől megtalálta az albigenzisek ellen vezetett keresztshadjárat után a tizenharmadik században kitelepített pirénebeli típusát.

A történettudomány tekintetéből is nagyon fontos ez a találmány. Galton elkészítete Nagy Sándor tipikus arcképet, hat különböző antik érem után, melyek mind más életkorban ábrázolták a világhódító fejedelmet. És ivergen megjelent egy Kleopátra, sokkal ragyogóbb szépségű, mint amaz öt kép bármelyike, melyekből ez egyet összevonta. — A legnagyobb nehézség abban vagon: hogy az ember olyan arcképeket találhasson, melyek pontosan fedezik egymást. Mert természetes dolog, hogy ha az egyik kép a teljes arcot adja, a másik az arczelt, a harmadik a háromnegyed arczot stb., akkor az eljárást lehetetlen. De ha vannak alkalmas arcképek, akkor könnyen sikerülhet megállapítani egy-egy történelmi alak igazi fizionómiáját, a mely magában egyesíti az összes ábrázolatokat, kiegyenliti az egyes festők által elkövetett pontatlanságokat, az életkorokkal járó változásokat; szóval hiteles karakterisztikus arcképet adja az illetőnek.

Ez a találmány a fényképezés egyik leg-meglepőbb, legrendkívülbb vívmánya. Tegnap a fotográfálás, egyesülve a messzelátó csövel, segített nekünk megörögzíteni a csillagos ég örökké változó képét; ma idekötött nekünk az emberi arcznak ideálját s a kézzel lefesthetlent.

Vajjon mik lesznek a holnap csodái?

TICHO BERNHARD áruháza. Brunn, Krautmarkt 10 szám, saját házában, utánvétellel küld: Mustra és árjegyzék bérmentve és ingyen küldetik

Brünni szövet, maradék tiszta gyapjából, 3 10 m. hosszú, egy teljes öltözetre 5 frt	Felöltő-szövet, maradék tiszta gyapjából, 2 10 m. hosszú, egy teljes öltözetre 8 f. 50 kr.	Tíz méter Terno veoure, tiszta gyapjából, 60 cm. széles, minden divatos színben 4 ft.	Tíz méter Ruhaszövet, 60 cm. széles, egy teljes öltözetre, 2 ft 50 kr.	Egy darab rumburgi OXFORD, mosható, jó minőségű, 29 rőf teljesen, 4 ft 50 kr.	Egy darab ZEPHIR, a legjobb és legmodernebb férfi ingeknek és ruháknak, teljes 30 rőf 6.50
Palmerston maradék 2.10 méter, egy teljes téli öltözék-re 5.50.	MANDARIN, maradék tiszta gyapjából, 2.10 méter hosszú, egy teljes téli ruhára 9 frt.	Tíz méter NŐI KENDŐ, tiszta gyapjából minden divatos színben 8 forint.		Egy darab Házi vászon, 29 rőf 4.50 30 rőf 5.50	Egy darab Kingwebe, 3/4 széles, teljes 0 rőf 6 frt 50 kr.
Steien LODEN, maradék 2.25 méter, egy teljes vadász ruhára 5 ft.	Tíz méter KALMUK, divatos, mosható, 60 cm. széles 2 f. 70 kr.	Tíz méter VALERIA-FLANELL, mosható, félgypaju 60 cm. széles 4 frt	tíz méter BARBEUT-ruha, mosható, pompás mustra 60 cm. széles 3 forint 50 kr.	EGY DARAB Chiffon, Nr. C. eljes 30 rőf, 5.30. Nr. CC legjobb minőségű 6.30.	Egy darab Kanavász, 3/4 széles 30 rőf, 11/2 4 frt 80 kr. 30 rőf, 11/2 la, veres 6 f.
Uri ingek, fehér vagy színes, I. 1 frt 80 kr. II. 1 frt 20 kr.	Női ingek, chiffonból, stikkelve 3 db. 2 frt. 50 kr.	Tíz méter Nigger-Loden tiszta gyapjából, legujabb őszi és téli ruhára 5 frt. 50 kr.		LÓTAKARÓ, 190 cm. hosszú, 130 cm. széles finom minőségű 1 ft 50 kr.	TELIKENDŐ, 3/4 hosszú, tiszta gyapjából 2. frt.
Tíz-tizenkét méter hollandi Szőnyeg-takarók, igen tartós, különféle mintákban 3 ft 60 kr.	Egy rips-GARNITUR, áll 2 ágytakaróból és 1 asztalterítóből 4 frt. 50 kr.	Egy JUFTA-GARNITUR, áll 2 ág terítőből és 1 asztalterítől 3 frt 50 kr.	Jutafüggöny, török mustra tömött, 2. 30.	Női JUH GYAPJU Jacke (Jersey) minden színben, szépen illő 2 frt.	Egy Double-Velour-kendő 3/4 hosszú, tiszta gyapjából 4 ft 50 k.

90
419.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE
helyben kötelezettség nélkül

és a f. é. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s. f. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	15.80
C. Szinte közepesemű	14.80
O. Királyliszt	15.20
1. Langliszt	14.80
2. Montliszt	14.40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14. —
2-od	13.60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13.20
6. Szinte 2-od	12.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső	11.60
8. Szinte 2-od	10.60
8 1/2. Barna 1-ső	9.40
8 3/4. Szinte 2-od á 70 kg.	7.40
9. Lámliszt	70 5.60
10. Veres liszt	50 —
11. Finom korpa zsákkal	50 3.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 kg	3. —

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5% töli engedmény a fennemlített egyezmény folyán június 1-től fogva szintén beszűkítettett.
Debrecen, 1887. szept. 4.

MELY CZIGARETTAPAPIR A LEGJOBB?

Ezen minden cigarettázóra nézve nagyon fontos kérdés már a kétségtelenebb módon bizonyult.

Nem üres reklám, hanem elsősorú tudományos szemlélyeség által összehasonlított vegyelemzések alapján a forgalomban előforduló jobb minőségű cigarettapaprok között a

„Les dernières Cartouches“

Braunstein Frères gyárából.
Paris, 65 Boulevard Exelmans,

mint jóval könnyebb és legjobb cigarettapapir elismertett. Mivel ez már többi közt Dr. Poll tanár által a bécsi vegytani egyetemen, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegy-kísérleti állomás főnöke által megállapított 1887. júl. hóban. Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai ném. egyetemen egészségügyi szempontból újabb összehasonlító vegyelemzést a lehető legényesebb eredmény koronázta a mennyiben a „Les dernières Cartouches“ cigarettapapir 28-74%-al könnyebb és hogy a dohányfüsthez 28-77%-al kevesebb idegen alkotórészt tartalmaz, mint a többi vegyelemzett papir. — Valódi csak azon papir, melynek ettiquttje mellett rajzhoz hasonlító és Braunstein Frères cégét vi-el.

A gyár cigarettapapirjainak és cigarettahüvelyekének nagyban eláruítása vége t

Braunstein Frères

saját cége alatt Bécsben, II. ker., Negerlegasse 3. sz. a. rak tárt nyitott, továbbá kapható minden nagyobb ilynemű cikket árusító kereskedőknél.

Karácson és újévre

GYERMEKJÁTEKOK,

ajándéktárgyak

mint minden évben, úgy ez idén is, a legolcsóbb árban és legnagyobb választékban

kaphatók

Baum Miksánál.

Karácsonfa díszek, gyertyák és aranyzálak, valamint játékszerek 1 frttől 5 frtig, vidékre csak e hó 24 díkéig eszközöltetnek ki.

LE HOUBLON

GZIGARETTA PAPIR

a csúfati

LE HOUBLON

francia gyártmány.

Gawley és Henry-tól Parisban.

Utánasokol mind a ki ovatok.

Ezen papiros Dr. Pohl J. J., Dr. Ludwig E., Dr. Lippmann E. urnak, a bécsi egyetem vegytani tanára által a legmodernebb apparátus, még pedig kitűnő volta, s határozottan tökéletes tisztaságán fogva, s mert ehhez az egészségre nézve káros befolyással bírt semmi más anyag nincs vegyítve.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAJA

Debreczenben, Főpiacz Sz. Nagy Károly ház.

Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére;

elvállal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét-bor- és árlapokat; díszműveket

arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hibanélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számítottatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN“ cz. hirlapban legolcsóbban számítva közléseszek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

1887. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.